

Truc sphérique

Výročná správa 2013

Pre našu organizáciu bol 2013 rokom oslavovania, aktualizovania a prehodnocovania. Naša organizácia vstúpila do 15 roku existencie a ubehlo desať rokov od nášho presídlenia do budovy Stanice a oživenia adresy Žilina – Záriečie, na ktorej sa odohráva prevažná časť našich aktivít. Tieto míľniky nám umožnili ohliadnuť sa do minulosti, znova si ujasniť našu víziu a misiu a aktualizovať naše plány do blízkej aj ďalekej budúcnosti.

Ako po minulé roky, aj v 2013 sme rástli - vo veľkosti tímu, rozpočtu či v počte aktivít a návštevníkov. Najviditeľnejší pokrok zaznamenala rekonštrukcia Novej synagógy a jej transformácia na modernú kultúrnu inštitúciu zameranú na prezentáciu súčasného, najmä vizuálneho, umenia (výstavy, podujatia, vzdelávací program). Začal druhý rok stavebných prác, ktorými sme očistili interiér od nánosov neskorších necitlivých rekonštrukcií, a v ktorých sme úzko spolupracovali s Pamiatkovým úradom. Podobne ako v prípade Stanice, aj Novú synagógu testujeme už počas rekonštrukcie ako priestor pre prezentáciu umenia pre širokú verejnosť. Podarilo sa nám dokončiť búracie práce a konečne sme začali s tými konštrukčnými. Zároveň pracujú naši kurátori a dramaturgovia na programe výstav a sprievodných podujatí pre rok 2014 a 2015, komunikujeme s umelcami a partnerskými organizáciami (napr. Vila Tugendhat v Brne).

Rok 2013 bol bohatý na medzinárodnú spoluprácu na európskej úrovni. S partnermi zo siete Trans Europe Halles pokračujeme v 3-ročnom projekte Engine Room Europe (zastrešený programom Európskej komisie Program Kultúra), v rámci ktorého ako jeden z dvanástich partnerov realizujeme široké spektrum činností. Jednou z nich je vytvorenie a vydanie knihy-manuálu pre európskych kultúrnych operátorov o tom ako prevádzkovať (resp. založiť) kultúrny priestor, ako riešiť konkrétne problémy a ako vyvíjať nové riešenia.

Pre našu organizáciu je sieťovanie s inými zahraničnými organizáciami kľúčové vo rozvoji nových spôsobov fungovania, financovania alebo aj vo výmene ľudských kapacít a programu.

V porovnaní s rokom 2012 opäť mierne stúpol počet podujatí, kvalita poskytovaných služieb a aj počet návštevníkov. Viac ako 250 podujatí (koncerty, divadlo, tanec, filmové projekcie, diskusie, čítačky, prednášky, výstavy, festivaly a konferencie) a 500 umelcov navštívilo a videli cca dvadsaťtri tisíc divákov. Táto sezóna nebola chudobná na premiérové uvedenie tanečných či divadelných predstavení na slovenskej scéne. Vlajkovou loďou nášho programu je festival KioSK, letná prehliadka slovenského (a českého) súčasného divadla a tanca.

Ako aj po minulé roky sme spoluorganizovali najväčší event celej sezóny - na Slovensku jediný medzinárodný festival animovaného filmu - Fest Anča, ktorého hlavným hosťom bol jeden zo scenáristov Simpsonovcov, Mike Reiss. Počtom divákov (zhruba tisíc ľudí), projekčných sál (3), 4-dňovým programom od rána do noci a mediálnym pokrytím, sa Fest Anča bez pochyby drží ako top akcia celého roka na Stanici. Treba samozrejme spomenúť aj iné, menšie, ale rovnako úspešné festivaly, ktoré (spolu)organizujeme - Kinobus, Hory a mesto, Memory kontrol, Ekotopfilm fest a dozvuky festivalu Jeden svet.

Okrem prezentácie súčasnej kultúry je významnou časťou našej činnosti aj hosťovanie umeleckých rezidencií. Jakub Kopec, český architekt, strávil v Žiline 3 mesiace, počas ktorých zrealizoval svoj koncept minimálnej intervencie v priestore Novej synagógy. Jeho idea bola jednoduchá, ale veľmi efektná (a efektívna). Použitým viacúčelového modifikovateľného systému pódíí (aké sa používajú napríklad na koncertoch) nadizajnoval 5 rôznych inštalácií v interiére synagógy, z ktorých každá zásadne zmenila možnosti použitia priestoru. 5 pódíí umožnilo zorganizovať 5 podujatí, z ktorých každé malo úplne iný charakter a atmosféru (trh, módna prehliadka, badmintonový turnaj, prednáška a pohybovaná performancia). Vďaka tomuto konceptu sme mali možnosť "naostro" otestovať Synagógu vo veľmi rozdielnych situáciách.

Ďalšou zaujímavou rezidenciou bol pobyt českého umelca, Petra Vrbu, ktorý v Prahe pôsobí ako improvizlačno-experimentálny hudobník. Veľmi úspešne inicioval spoluprácu s členmi našej komunity, či už s hudobníkmi, tanečníkmi alebo aj úplnými lajkami. Výsledkom jeho rezidencie bola séria improvizlačných podujatí Stretneme sa, počas ktorých všetci zapojení verejnosti prezentovali svoju časť spoločnej produkcie.

V rámci krátkodobých rezidencií sme hosťovali tanečníkov - Jara Viňarského, Mathewa Rogersa a Soňu Ferienčíkovú, ktorý pracovali na predstavení Xira (ktoré u nás aj odpremiérovali). Spolupráca tanečníka Petra Šavela s kláviristom Kamilom Mihalom vyústila do predstavenia Shifts, ktoré sme koprodukovali. Ďalšou úspešnou koprodukciou je komunitné oceňované predstavenie Edge, skúmajúce proces starnutia v radoch tanečníkov, divadelníkov a hudobníkov (réžia Petra Tejnorová).

Fight, fight – that's all we can do! je názov predstavenia dvojice poľských umelkýň Magda Tuka a Anita Wach, ktoré strávili na Stanici niekoľko týždňovú rezidenciu. Na jej konci prezentovali predstavenie miestneho publika.

Aj v roku 2013 sme cestovali so súčasnou operou, ktorá vznikla v spolupráci Stanice a Košice Európske hlavné mesto kultúry 2013 - Kráľ duchov. Opera sa hrala v Bratislave a v Košiciach.

Ako sa členovia našej organizácie vyvíjajú, aj náš program sa posúva s nimi. Najzreteľnejšou oblasťou sú aktivity pre detského diváka. Minimálne jedno divadelné/bábkové predstavenie pre deti, každy-týždenné pidipondelky pre deti predškolského veku a ich (pra)rodičov, väčší dôraz na detský kútik v našom bare a rozširovanie detského ihriska na terase. Snažíme sa, aby sa deti a rodičia na Stanici cítili stále lepšie a aby naše služby spĺňali ich potreby v maximálnej miere.

Jednou z našich priorít je rozvoj publika, počnúc od najmenších. Batol'atá, deti, žiaci základných a stredných škôl - vyvíjame nové ponuky pre školy, intenzívne víkendové detské workshopy (tzv. sympózia) zamerané na ilustráciu, grafiku,

multimédia, atď. Snažíme sa rozširovať kooperáciu so základnými a strednými školami, ponúkame im rôzne špeciálne vzdelávacie programy - o umení cez umenie.

Novým formátom na Stanici v roku 2013 je Alef 0, séria prezentácií zameraných na súčasnú literatúru, nové média, mladých umelcov a projekty doktorandov skúmajúcich témy súviace s umením. Naším cieľom je znižovať rezervy vo vzťahu k vysokoškolskému divákovi.

Ako expanduje naša programová ponuka, aj rozpočet sa musí zväčšovať. 400 tisíc eur pochádza z niekoľkých zdrojov. Tradične kľúčový zdroj financovania je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, v závese s ďalšími menšími nadáciami ich grantovými systémami (Visegrad Fund, EU Culture 2007-2013, Youth In Action, O2 Think Big, Nadácia Pontis, Nadácia Intenda). Či už finančne alebo nefinančne nás podporuje Mesto Žilina. Černá hora, PPG Deco Slovakia, Johnson Controls, ambasády a súkromní donori tvoria ďalšiu časť zdrojov financií.

Nikdy nekončiacou snahou je zvýšenie príjmov z predaja lístkov na podujatia, rovnako aj z predaja piva, kávy a ďalších pochutín v našom bare. V portfóliu našich aktivít nájdete aj prenájom techniky a zabezpečovanie podujatí nielen na Stanici ale mimo (konferencie, semináre, workshopy, svadby, etc).

Veľká vďaka patrí našich dlhoročným mediálnym partnerom, ktorí šíria informácie o desiatkach našich podujatí a projektov.

Kompletný zoznam podujatí v roku 2013 nájdete na

<http://www.stanica.sk/category/archive-program/>.

Fotografická dokumentácia je každému dostupná v našom bohatom online

archíve na www.flickr.com/photos/stanica/